

М. А. Швайка

ПОГРАБУВАННЯ НАРОДУ ОЛІГАРХАМИ І КОРУПЦІОНЕРАМИ ПІД ВИГЛЯДОМ ІМІТАЦІЇ ТАК ЗВАНИХ ГЛИБОКИХ РИНКОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ — ЗАГРОЗА НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Ключові слова: незалежність України, корупція, ринкові економічні реформи, зменшення національного потенціалу, тіньова економіка.

Ключевые слова: независимость Украины, коррупция, рыночные экономические реформы, уменьшение национального потенциала, теневая экономика.

Key words: independence of Ukraine, corruption, market economic reforms, decreasing of national potential, shadow economy.

В час розвалу СРСР Україні пророчили високий рівень розвитку. Але цього не сталося через велику кримінальну постпребудовчу революцію, в результаті якої люмпенізовані соціальні низи прийшли у вищі ешелони влади і еліти і з'єдналися з партноменклатурою, іншими силами з середовища нащадків учасників продзагонів, інших каральних органів, які досі не бажають бути позбавленими привілеїв і статусу окупантів.

Україна пограбована і розкрадена. Причому розкрадають Україну не торбинками з зібраними на полі колосками для голодних дітей, а ешелонами, за допомогою перерахування мільярдних сум на рахунки в швейцарських банках чи в офшорах. Руйнується економічний, виробничий, кадровий і інтелектуальний потенціал. Багатства України розкрадаються і розтягуються по всьому світу. Мафіозі, олігархи і казнокради мільярдні суми перераховують на свої рахунки в офшорах (Кіпр).

Великі українські компанії, фабрики, торгові центри є власністю з невластивими для української мови назвами і кіпрською пропискою. Представники і великі друзі влади реєструють фірми на Кіпрі, а податки платимо ми в Україні. Паразитичні верстви позбавляють народ найелементарніших засобів існування, жорстоко його експлуатують. Народ у незалежній Україні не став господарем засобів виробництва, власником результатів своєї праці.

Згідно з рейтингом журналу «Форбс», Україна зайняла четверте місце у світі серед країн з найгіршим станом економіки. Її економіка перебуває сьогодні в найбільш жалюгідному стані. ВВП на душу населення найнижчий. Річна інфляція в Україні становить 10 %. ВВП в порівнянні з 2009 р. скоротився на 15 %. Експерти журналу згодні з думкою Державного департаменту США, який заявив, що Україна не розвивається через корупцію, погане державне управління і слабу судову систему, не здатну забезпечити виконання чинного законодавства.

Досі не вщухли пристрасті з приводу шляхів розвитку України. Багато критиків виною наших невдач вважають відсутність ефективних програм державного будівництва. Інші акцентують увагу на тому, що нікому було втілювати ці програми.

Наша помилка в тому, що ми сліпо йшли шляхом нав'язаних нам руйнівних реформ, зорієнтованих на ринкову саморегуляцію, що виключала організуючу роль держави.

Цим згубним курсом, нав'язаним нам високорозвинутими країнами, які хотіли бачити Україну не в числі потужних конкурентів, а своїм сировинним придатком скористались в процесі первісного нагромадження олігархи і корупціонери при захопленні в свої руки народного майна, а також антиукраїнські сили, головним завданням яких є недопущення здобуття Україною справжньої незалежності.

Ті, що вимагали від нас повного невтручання держави в економічне життя, регулювання економіки ринковою стихією, невидимою рукою ринку, реалізації принципів Вашингтонського консенсусу, сьогодні самі переживають важкі часи, їх економіки опинилися на крок від дефолту, повного краху фінансової системи.

Так званий неолібералізм, який виражався в фінансово-економічному бумі, викликаному наповненням глобальної економіки дутими цінностями і дурними грішми, з тріском провалився.

В час боротьби за незалежність України лише Народний Рух підготував програму державного будівництва, яка згодом стала загальнонаціональною. Ми, рухівці, здобувши мандати народних депутатів, створили у Верховній Раді фракцію НРУ «Народна Рада». Відчуваючи небезпеку прийняття запозиченої в Росії гайдарівської програми економічних реформ, побудованої

на принципах лібералізму, тобто повного невтручання держави в економічне життя, я, як член Великої Ради Руху, голова комісії економічної самостійності України, домігся термінового засідання «Народної Ради», на якому розкрив вади цього згубного курсу. Левко Лук'яненко домовився з головою Верховної Ради про включення моєї доповіді до порядку денного сесійного засідання. Ця доповідь істотно різнилася від поглядів тих патріотів, що погоджувалися на будівництво бандитського капіталізму, тому що боялися бандитського комунізму.

Виступаючи 4 січня 1992 р. на сесії Верховної Ради України від «Народної Ради» із співповіддю при обговоренні урядової програми економічних реформ, я говорив: «Уряд досі не виробив задовільної концепції розвитку економіки незалежної України і цю прогалину намагається компенсувати дублюванням того, що робиться в Росії. Розроблені урядом заходи самою своєю суттю є антинародними, скерованими на пограбування пенсіонерів, робітників, селян, інтелігенції, всього народу, такими, що підривають економічні підвалини незалежної України, скеровані на її розорення і занепад, вносять напругу і неспокій у суспільство і є серйозною загрозою для її суверенітету. Їх реалізація призведе до закриття тисяч підприємств, сотні тисяч людей будуть викинуті на вулицю, що призведе народ до голоду і бунтів. Тому ці заходи повинні бути засуджені і скасовані» [1, с. 520–521].

Україна самостійно не обирала першої моделі переходу до ринку, а була просто втягнута у ринкові перетворення за російським зразком [2, с. 289].

Фракція Народного Руху у Верховній Раді «Народна Рада» рішуче противилася цьому шкідливому курсу лжереформ і домагалася здійснювати українські реформи так само, як добивалися свого піднесення теперішні високо розвинуті країни, в першу чергу США в період реформ Гамільтона, а також за прикладом Нового курсу президента США Рузвельта, піднесення Німеччини під впливом ідей Ф. Ліста і Л. Ерхарда, відновлення Японії в епоху Мейдзі [1, с. 82].

На увагу також заслуговує досвід перемоги президента Турецької республіки Мустафи Кемалю Ататюрка, Шарля де Голя, творця сингапурського дива Лі Куан Ю., який вважав, що демократія не працює в умовах хаосу.

У виданій Верховною Радою для використання народними депутатами в законотворчій діяльності моєї праці «Яка банківська система потрібна Україні? (до концепції становлення і розвитку банківської системи України)» є такий спеціальний розділ «Яка економічна політика потрібна Україні?», в якому дається чітка відповідь на поставлене питання [1, с. 81–97].

Але група 239 не допустила цього. Коли ж провідні країни з допомогою політики сприяння національній економіці добилися високого рівня розвитку, вони стали домагатися політики лібералізму, тобто політики відкритих дверей, зняття обмежень на проникнення на чужі ринки.

В Україні перша програма не лише економічних, ринкових реформ, а й державного будівництва, побудови незалежної України, яка згодом стала загальнонаціональною, підготовлена рухівською командою, до складу якої входив я. Працівники Інституту історії НАН України, які вивчали діяльність Руху, на «круглому столі», присвяченому 20-річчю створення НРУ за перебудову, 20 вересня 2009 р., відзначають: «На початку своєї діяльності Рух у своїх лавах мав хорошу команду, яка вирізнялася на фоні «спокійних» академічних науковців. Серед них було чимало спеціалістів з макроекономіки, які очевидно брали участь у розробці Декларації про державний суверенітет України, Акта проголошення незалежності: В. Пилипчук, В. Черняк, М. Швайка» [3, с. 122]. В. Чорновіл неодноразово наголошував, що «М. Швайка був переконаний, що після виходу зі складу СРСР Україна заживе щасливо і заможна, оскільки 90 % прибутків, які до цього забирала Москва, залишатимуться в Україні» [4, с. 483].

Я доклав чимало зусиль до обґрунтування таких ключових питань державного будівництва, як шляхи забезпечення економічного суверенітету, подолання наслідків колоніального минулого, створення найважливіших економічних атрибутів незалежної України (грошово-кредитної, банківської і фінансової систем) [5]. Цим питанням присвячені перші в Україні мої публікації в пресі, виступи на сесіях Верховної Ради України, на зібраннях громадськості. Вперше питання про необхідність створення власної, незалежної від центру грошової системи України я поставив у доповіді на Львівській крайовій конференції Руху 7 травня 1989 р. З цією ж доповіддю я виступив на Установчо-

му З'їзді Народного Руху України 8 вересня 1989 р. Ці всі мої ідеї увійшли до прийнятої З'їздом програми. Відомий історик і громадський діяч В. Ковтун відзначає, що в час розгортання боротьби за незалежність України «в галузі економіки професор М. А. Швайка пішов далі невиразного гасла «економічної самостійності в складі СРСР», а за ключові визначив завдання створення в Україні власної фінансово-кредитної системи, Українського національного банку, власної грошової одиниці, що на той час сприймалося як сенсація» [6, с. 128–129].

Першу мою працю про українські гроші, опубліковану першою неконтрольованою партією газетою Товариства Лева «Поступ» (1989 р., № 5) історики вважають такою, що поклала початок створення грошової системи України.

Підготував програму реформування банківської системи України, яку вивчали народні депутати України і використовували в законотворчій діяльності [8]. Ціла низка пропозицій подана президентам України, прем'єр-міністрам, головам Нацбанку, де вони вивчались і розглядались.

Найвидатніші вчені (наприклад Ж. Атталі та Дж. Стігліц), а також світові лідери «вісімки» і «великої двадцятки» на своїх самітах засудили цей згубний курс розвитку, сформульований у Вашингтонському консенсусі. Не може бути ладу у світовій фінансовій системі, паралізувати яку може навіть така мала країна, як Греція, своїми величезними боргами, залізи до спільного гаманця.

Нобелівський лауреат Дж. Стігліц, який нині очолює створену рішенням 63-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН цільову групу високого рівня для аналізу нинішньої фінансової кризи, вбачає джерела глобальної кризи в захопленні дерегулюванням, яке підігріло ринковий фундаменталізм і Уолт Стріт.

Інформаційні повідомлення з усіх кутків планети свідчать про те, що ми живемо в час великих змін світової системи. Папа Римський Бенедикт XVI вважає, що глобальна фінансова система потребує реформування.

Вже на перших самітах «великої двадцятки» прозвучали гіркі слова про крах світового економічного порядку і про непридатність в сучасних умовах Вашингтонського консенсусу, що базується, як відомо, на ідеях неолібералізму. Було визнано, що негативні ризики глобалізації можна знищити лише шля-

хом посилення її регулювання з боку усього міжнародного співтовариства в інтересах усіх її учасників і безперервного розвитку світової економіки.

Коли у квітні 2009 р. британський прем'єр і господар чергової зустрічі «двадцятки» заявив про кінець Вашингтонського консенсусу, це було не більше ніж доконаний факт.

Найбільшу активність в реформуванні світової економіки виявляє Франція, яка з 12 листопада 2010 р. заступила на посаді голови фінансової «двадцятки», залишаючись керівником «вісімки». Президент Франції Ніколя Саркозі досить критично оцінює сучасну ситуацію у світі. Головні його висновки:

- Необхідно «створювати капіталізм з основ».
- Треба переглянути діючу модель економічної системи і поступово перейти до регульованого капіталізму. Світу потрібна ринкова соціальна модель.
- Без втручання держави все розвалилось би.
- Панує думка, що ринок правий завжди. Це породило світ, де все віддавалось фінансовому капіталу і майже нічого трудящим... Породило капіталізм, в якому було нормально грати з чужим капіталом, заробляючи гроші без особливих зусиль.
- Уявлення про капіталізм як усемогутню і нічим не регульовану систему було безглуздом [7, с. 26].

Україна не має національного капіталу. При владі перебувають люди, для яких Україна є чужою, вони не переймаються проблемами її незалежності. Ніхто з теперішніх урядовців не борюється за незалежність України. Вони розглядають Україну лише як матеріал для визиску. При злиденному народі в Україні сформовано уряд мільйонерів. В 2010 р. сукупний дохід віце-прем'єр-міністра Бориса Колесникова становив 164,5 млн., віце-прем'єр-міністра Сергія Тігіпка 24,2 млн, віце-прем'єр-міністра Андрія Ключова — 4,4 млн. У цьому ж списку багатіїв є також Президент України Віктор Янукович та Голова Верховної Ради Володимир Литвин та багато інших високих посадовців (див.: Факти. — 2011. — 15 квіт. — С. 4). Всі вони отримували величезні суми матеріальної допомоги, володіють великими земельними ділянками, будинками, автомобілями. Україна належить людям, для яких вона чужа (див. тижневик розумних людей «Коментарі». — 2011. — № 7 (252). — 13 лют. Тут поміщена інформація про багатства 25 олігархів).

В Америці також існували *robber barons* — барони розбійники (так називали людей, що нажилися на мільйони за місяці, в тому числі на нафті, часто не зовсім законним шляхом, по аналогії з середньовіковими феодалами, що грабували мандрівників, які проїздили через їх володіння). Але справа в тому, що вони грабували в Америці і інвестували в неї ж — тому і з'явилися США. Наші олігархи грабують тут, а гроші переводять в офшори. Реформи, які декларує олігархічно-авторитарна влада, за своєю суттю більше схожі на намагання забезпечити власне знаходження при владі, аніж докорінно змінити наскрізь прогнилу й корумповану систему. На захист інтересів мільйонерів скерована економічна політика, зокрема податкова. Шкуродерницькі урядові реформи скеровані проти пенсіонерів, жінок, інвалідів. Ці реформи антинародні, бо скеровані на пограбування народу і збагачення олігархів. Їх прибутки щорічні подвоюються і потроюються, в той час як люди позбавляються шматка хліба. Теперішня влада хизується своїми непопулярними реформами, втрачаючи довіру народу. Іван Франко писав: «Доки не подамо народові надії на соціальну реформу, тобто на поліпшення його матеріального існування, він не стане гуртом для виборення своєї і нашої політичної незалежності».

Коли ми, націонал-демократи, добивалися прискореної приватизації, ми намагалися передати Україну в руки Ахметових, Пінчуків. Ідуть сьогодні до них, щоб вони виділили кошти на українську культуру, освіту.

С. Л. Тігіпко, як представник олігархічного клану, що захопив в Україні владу, здійснює економічну політику в його інтересах.

В той час як країна руйнується, народ зубожіє, живе усе гірше, олігархічне державне керівництво здійснювані заходи на забезпечення свого панування і пограбування народу за допомогою збільшення податків, подовження пенсійного віку і зменшення пенсій, підвищення цін, видатків на комунальні послуги видає за корінні, глибокі прогресивні реформи, які насправді є для народу звичайними шкуродерницькими заходами, тобто антиреформами.

Важливе значення має з'ясування питання, на яких теоретичних засадах базується обґрунтування цих так званих укра-

їнських економічних «реформ» і чого уряд за їх допомогою хоче добитися. В основу українських реформ кладуться викинуті сьогодні на смітник історії ідеї дерегуляції, ринкової саморегуляції, повного невтручання держави в економічне життя, викладені у Вашингтонському консенсусі, від основних положень якого усі цивілізовані країни відмовились. Американці, німці, французи взяли за основу лістіанство, економічний націоналізм, а певна частина країн Східної Європи розвивали марксизм, що призвело до сумних наслідків. Українські мафіозі і олігархи за допомогою цього підходу намагаються повністю уникнути державного контролю санстанціями, пожежниками, міліцією, з якими треба ділитись хабарами, і тому галасують про дерегуляцію, про повну безконтрольність при відкритті фірм-одноденок при конвертаційних пунктах, через які розкрадаються бюджетні гроші, таких же «еліта-центрів», що грабують громадян, які намагаються придбати житло. Державні органи дозволяють відкривати ці шараги, але вони знімають з себе відповідальність за їх функціонування. На перший план у цих реформаторських заходах олігархів висувається принцип дерегуляції, тобто повної безконтрольності в управлінській діяльності. Треба добиватись не дерегуляції і невтручання держави в економічне життя, а, навпаки, наведення в країні порядку і посилення державного контролю за усіма сторонами економічного життя. Цими розмовами про міфічні реформи, які олігархи намагаються обґрунтувати за допомогою принципу дерегуляції, вони вводять в оману президента, народ України, міжнародні фінансові організації, від яких отримують кредити, які розкрадають (за мільярди цих позик не споруджено ні одного підприємства і не створено ні одного робочого місця). Якщо б наші горе-реформатори хотіли щось добре зробити, вони подивились би, що люди робили, як реформували свої країни. «Новим курсом» президента США Рузвельта на перший план поставлено заходи по розвитку промисловості, сільськогосподарства, по боротьбі з безробіттям. Реформування банків дозволило навести лад в фінансах. Про усе це, як і про донедавна потрібне запровадження прогресивного податку для багатіїв вони намагаються навіть не згадувати.

Хоч примітивні і тупі розмови про дерегуляцію є не більше ніж пустим звуком, її ставлять в центр уваги, бо це вигідно ад-

вокатам олігархів, що видають себе за реформаторів. Олігархам потрібна злочинна безконтрольність, яку вони ототожнюють з економічною свободою.

Для багатьох мільйонів українців Україна не стала рідною матір'ю. Її влада не створила умов для нормального життя і праці мільйонів людей, не забезпечила їх робочими місцями, не створила умов для бізнесу, підприємницької діяльності, не забезпечила дешевими, доступними кредитами, не створила умов для їх творчої діяльності, для створення творчих, виробничих спілок, кооперативів, не захистила від здирицьких податків, високих процентів, різного роду поборів.

Тому мільйони людей змушені шукати щастя за кордоном, емігрувати в інші країни, за безцінь продавати свою робочу силу, поневіряти по світу, жити в нелюдських умовах, підривати своє здоров'я, позбавляти своїх дітей опіки, напризволяще залишати батьків.

Біля 8–10 млн найбільш активних освічених і кваліфікованих українців емігрували, в тому числі 15 тис. вчених. Серед них найгіршою є доля жінок.

Помаранчева революція закінчилась безрезультатно. Вона не лише докорінно не змінила ситуації в Україні, а й підірвала довіру до національно-демократичного руху, від імені якого виступали її лідери, що перетворили її результати в свою здобич. З Майдану одні пішли брати хабарі, а інші — давати. Лідери революції стали безконтрольними і нікому не підзвітними. Якщо б Майдан створив національно-патріотичну організацію, якій вони були б підзвітні, і добився б того, що вони щомісячно, або щоквартально приходили б на Майдан зі звітами, ситуація була б іншою. Дуже серйозної оцінки заслуговує ситуація, при якій деградувався національно-демократичний рух і з чієї вини це сталося. Недругорядним чинником тут стало висунення на роль лідерів національно-демократичного руху людей з бізнесового середовища, для яких національна ідея стала знаряддям їхнього бізнесу (збагачення).

Через дискредитацію національно-демократичного руху народ нам не довіряє, докоряючи: «Ви ж були при владі (вперше!) і яка з цього користь, що доброго ви зробили?»

Чималі суми зароблених заробітчанами важкою працею за кордоном грошей (називалась цифра 25 млрд доларів) вико-

ристовуються нерационально через наявність недосконалої, корумпованої банківської системи. Лише за допомогою створення міжнародного Українського банку можна добитися використання цих фінансових ресурсів в українських інтересах.

Українські громадяни щорічно інвестують в Україну із-за кордону суми, співмірні (згідно з даними Світового і Національного банків) із розміром кредитів МВФ, і при цьому не вимагають сплачувати за відсотками й піднімати пенсійний вік для жінок.

Україна фактично не має своєї власної грошової системи. На нашому ринку владарює чужинець і зайда — долар. Доларова маса сягає 150 млрд. Це в декілька разів перевищує гривневу масу.

Тіньовий оборот обслуговується переважно доларами. Біля половини грошового обороту припадає на готівку в умовах, коли по світу крокують електронні гроші. Україна фактично не має Центрального банку. Нацбанк з представника держави в банківській системі і контролера за її діяльністю фактично перетворився в представника банківської мафії в органах влади і захисника її інтересів.

В той час як українці в пошуках праці виїждять за кордон, в Україну щорічно в'їздить значна частина представників з інших країн і регіонів (з Закавказзя, Азії, Африки), які традиційно опановують ринки і за допомогою залучення наших працівників продають нашу продукцію, привласнюючи чималі прибутки.

Президент України та уряд задекларували масштабні реформи. Під це отримали певний кредит довіри у західних урядовців та інвесторів. Великі обіцянки вони дали народу. Однак час спливає, а назвати реформами це, що відбувається, не можна. Виробництво не розвивається, народ зубожіє. Те, що влада олігархів намагається вдати за реформи, насправді є її методами панування над народом. В той час як країни, які успішно розвиваються, відмовившись від положень Вашингтонського консенсусу і ринкової саморегуляції, українські горереформатори далі тримаються дерегуляції, яка дозволяє їм безконтрольно грабувати народ і збагачуватись.

Джерела та література

1. Швайка М. А. Банківська система України: проблеми становлення і удосконалення. — К.: Вид-во Київського міжнарод. ун-ту, 2010.
2. Історія економіки та економічної думки: Навчальний посібник. Харків, 2011.
3. Матеріали круглого столу, присвяченого 20-річчю створення НРУ за перебудову. 20 вересня 2009 / НАН України. Інститут історії. — К., 2010.
4. Чорновіл В. М. Пульс української незалежності. — К., 2000.
5. Швайка М. А. Економічні атрибути незалежності України. — К.: Вид-во Київського міжнарод. ун-ту, 2011. — 88 с.
6. Ковтун С. Історія Народного Руху України. — К.: Факт, 1999. — С. 128–129.
7. Світова фінансова криза та її вплив на країни з ринковими економіками: Матеріали наукової конференції. 23 листоп. 2008 р. Інститут світової економіки НАНУ. 2008 р.
8. Овсянникова Оксана. Михайло Швайка — активний поборник кредитної грошової системи // Економічний вісник Донбасу. — 2008. — № 4 (14). — С. 206–215.

Анотації

Швайка М. А. Грабёж народа олигархами и коррупционерами под видом имитации так называемых глубоких рыночных экономических реформ — угроза независимости Украины.

В статье с позиций новейших достижений экономической науки, ведущих ученых мира и решений саммитов «восьмерки» и «большой двадцатки» критически оцениваются положения «Вашингтонского» консенсуса, в соответствии с которыми государство устраняется от регулирования хозяйственных процессов, что привело к хаосу и дезорганизации.

Shvayka. M. A. Stealing from people by oligarchs through the simulated profound market reforms — as a threat for independent Ukraine.

The article critically examines the «Washington» consensus from the standpoint of the latest achievements in economic science, leading scientists of the world and solutions of the «G8» and «G20» summits. In accordance with it the state was eliminated from the economic process regulation that led to chaos and disorganization.